

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Інна САВИЦЬКА
_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації

Протокол № 10 від 18.05.2023 р.

Завідувач кафедри

Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»

Маріанна ГОЛЬЦОВА

Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»

Наталія ОЛЬХОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ТА ЛОГІКА

Спеціальність:

035 – Філологія

035.041 «Філологія (германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська)»;

035.043 «Філологія (германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька)»

Освітня програма:

«Англійська мова та друга іноземна»;

«Німецька мова та друга іноземна»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник: доцент кафедри філософії, к. філос. наук., доц., Кравченко А.Г.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ ТА ЛОГІКА»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 – Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 – Філологія 035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)»; 035.043 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	2
Семестр	2	3/4
Лекційні заняття	16 год.	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	74 год.	60
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Філософія та Логіка»

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформулювати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетського підготовки.

Роль логіки в сучасному світі науки надзвичайно важлива і багатопланова. Логічна культура мислення – це необхідна складова професійної підготовки майбутніх фахівців взагалі та гуманітарних наук зокрема.

Мета: розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти;

формування і удосконалення логічної культури мислення, формування раціонально-аналітичного підходу до аналізу різноманітних процесів та явищ сучасного суспільства, активізація творчого потенціалу особистості.

Завдання: розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини; надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії; окреслити специфіку та межі філософського знання; прищепити культуру філософського теоретичного мислення; сформулювати здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальні філософські проблеми з розв'язанням завдань психології; сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури;

викласти загальні засади логіки, проаналізувати основні форми і закони міркувань, розкрити основний метод дослідження сучасної логіки; надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики логічного знання, його науковий апарат; сформулювати навички аналітичного мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку; навчити застосовувати логічні методи та формувати навички їх застосування; навчити використовувати отримані знання для того, щоб не допускати логічних помилок при наданні психологічної допомоги; сприяти прищепленню елементів культури мислення та підвищенню інтересу до сучасної логічної культури.

Набуття компетентностей:

Інтегральних компетентностей (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Програмні результати навчання (ПРН):

- **ПРН 3.** Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

- **ПРН 5.** Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія та логіка» для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	Тижні	усь го	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	П	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. «ФІЛОСОФІЯ. ІСТОРИЧНІ ТИПИ ФІЛОСОФІЇ»									
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.	1	8	1	2	5				
Тема 2. Філософія Давнього світу. Антична філософія.	2	8	1	2	5				
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	8	1	2	5				
Тема 4. Філософія Нового часу, доби Просвітництва та Німецька класична філософія	4	8	1	2	5				
Тема 5. Некласична філософія XIX-XXI ст.	5	8	1	2	5				
Тема 6. Українська філософія	6	8	1	2	5				
Разом за змістовим модулем 1.	48		6	12	30	15	-	-	15
Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ. ГНОСЕОЛОГІЯ. СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ. ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ									
Тема 7. Онтологія. Філософське вчення про буття	7	8	1	2	5				
Тема 8. Гносеологія.	8	8	1	2	5				

Теорія пізнання									
Тема 9. Соціальна філософія. Філософія суспільства	9	8	1	2	5				
Тема 10. Філософська антропологія. Філософія культури	10	8	1	2	5				
Разом за змістовим модулем 2.	32		4	8	20	15	-	-	15
Модуль 3. «ЛОГІКА. ПОНЯТТЯ ТА СУДЖЕННЯ ЯК ФОРМА МІРКУВАННЯ»									
Тема 11. Предмет, метод і значення логіки	11	7	1	2	4				
Тема 12. Поняття як форма міркування	12	8	1	2	5				
Тема 13. Судження як форма міркування	13	8	1	2	5				
Тема 14. Умовиводи	14	8	1	2	5				
Тема 15. Аргументація	15	9	2	2	5				
Разом за змістовим модулем 3.	40		6	10	24	15	-	-	15
Усього годин	120		16	30	74	60			60

4. Теми лекційних занять

/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Сутність філософії та її роль у суспільстві.	1
2	Філософія Давнього світу. Антична філософія.	1
3	Філософія Середньовіччя та Відродження.	1
4	Філософія Нового часу, доби Просвітництва та Німецька класична філософія	1
5	Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст.	1
6	Українська філософія	1
7	Онтологія. Філософське вчення про буття.	1
8	Гносеологія. Теорія пізнання	1
9	Соціальна філософія. Філософія суспільства	1
10	Філософська антропологія та філософія культури	1
11	Предмет, метод і значення логіки.	1
12	Поняття як форма міркування.	1
13	Судження як форма міркування.	1

14	Умовиводи	1
15	Аргументація	2
	Всього	16

5. Теми семінарських занять

/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Філософська пропедевтика	2
2	Антична філософія	2
3	Філософія доби Середньовіччя та доби Відродження.	2
4	Філософія Нового часу, доби Просвітництва та Німецька класична філософія	2
5	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
6	Українська філософія	2
7	Онтологія як фундаментальна складова філософського знання	2
8	Гносеологія як філософська теорія пізнання	2
9	Логіка розвитку соціального пізнання. Філософський аналіз суспільства	2
10	Філософська антропологія та філософія культури	2
11	Предмет, методи значення логіки.	2
12	Поняття як форма міркування.	2
13	Судження як форма міркування.	2
14	Умовиводи	2
15	Аргументація	2
	Всього	30

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Гуманізм як основа сучасного світобачення	5
2.	Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	5
3.	Філософія Відродження. Філософія Нового часу та Просвітництва	5
4.	Німецька класична філософія. Некласична філософія XIX-XXI ст.	5
5.	Українська філософія	5
6.	Онтологія. Проблема буття	5
7.	Питання свідомості у філософії	5
8.	Гносеологія. Пізнавальна активність людини	5
9.	Наукове пізнання.	5
10.	Філософське розуміння соціуму	5
11.	Філософська антропологія як вчення про людину	5
12.	Аксіологія: вчення про цінності	5
13.	Поняття, судження, умовиводи та їх типи	5
14.	Види аргументації	5
15.	Лінійна і нелінійна логіка	4
	Разом	74

8. Зрази контрольних питань з Філософії для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Основні етапи розвитку давньогрецької натурфілософської думки.
2. Розуміння сутності людини та специфіки її пізнання у давньогрецькій філософії (софісти, Сократ, Платон).
3. Вчення Арістотеля про матерію, форму та пізнання.
4. Платон і Арістотель: погляди на суспільство та державу.
5. Філософські напрямки еллінізму.
6. Загальні засади християнської філософії. Патристика. Схоластика.
7. Проблема загальних понять (універсалій) у філософії номіналізму й реалізму.
8. Гуманістичні ідеали філософської думки епохи Відродження.
9. Соціально-політичні утопії доби Відродження.
10. Основні філософські проблеми Нового часу.
11. Емпіризм Ф. Бекона.
12. Концепція походження держави Т. Гоббса.
13. Загальна характеристика класичного раціоналізму Нового часу: основні персоналії і проблеми (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Ляйбніц).
14. Емпіричні розробки філософії Нового часу (Д. Локк, Д. Юм, Д. Берклі).
15. Французьке Просвітництво: основні ідеї та персоналії.
16. Смысл теорії природного права і суспільного договору в філософії Просвітництва.
17. Новизна гносеологічних та етичних уявлень Канта.
18. Діалектичний метод Г. Гегеля.
19. Принципи побудови філософської системи Г. Гегеля.
20. Філософська антропологія Л. Фюєрбаха.
21. Тенденції розвитку некласичної філософії наприкінці ХІХ ст.
22. Вихідні положення філософії марксизму. Проблема відчуження в марксизмі.
23. Головні категорії філософії життя («життя» і «воля») А. Шопенгауера та Ф. Ніцше.
24. Філософія позитивізму.
25. Проблема «екзистенції» в філософії ХХ ст.
26. Філософське становлення фрейдизму
27. Філософський постмодерн.
28. Особливості та основні етапи розвитку філософської думки в Україні.
29. Філософські погляди Г. С. Сковороди.
30. Соціальна філософія М. Драгоманова, І. Франка.
31. Основне питання філософії. Матерія та свідомість.
32. Поняття матерії. Співвіднесення поняття матерії та субстанції.
33. Проблема єдності та множинності світу. Філософські позиції в історії філософії: монізм, дуалізм, плюралізм.
34. Рух як загальний спосіб існування світу. Поняття форм руху.
35. Основні закони діалектики та їх зміст.
36. Категорії «простір» і «час».
37. Охарактеризуйте проблематику натурфілософського етапу античної філософії.
38. Парні категорії діалектики (одиничне-загальне, частина-ціле, форма-зміст, явище-сутність, випадковість-необхідність).
39. Філософське розуміння поняття «істина» (абсолютність, відносність і конкретність істини).
40. Проблематика суб'єкта й об'єкта пізнання .
41. Основні форми наукового пізнання: проблема, ідея, гіпотеза, теорія.
42. Емпіричні методи пізнання.

43. Раціональні методи пізнання.
44. Діалектика і метафізика як два методи мислення.
45. Виникнення і природа свідомості.
46. Співвідношення біологічного й соціального в людині.
47. Специфіка людської діяльності. Людина-індивід-особистість.
48. Техніка і технології як предмет філософського осмислення.
49. Взаємовідношення продуктивних сил та виробничих відносин.
50. Основні напрями філософської антропології.
51. Основні етапи розвитку техніки (продуктивних сил).
52. Свідомість і праця, мова і свідомість.
53. Діяльність як спосіб існування соціального.
54. Суспільство та його складові. Поняття суспільних класів.
55. Індивідуальна та суспільна свідомість. Форми суспільної свідомості.
56. Поняття держави. Концепції походження держави. Ідеологія.
57. Ідеалістичне та матеріалістичне розуміння історії.
58. Проблема відчуження.
59. Історична природа людської чуттєвості. Поняття прекрасного.
60. Поняття культури. Історичні моделі (ступені) культури.

Зрази контрольних питань з Логіки для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Загальна характеристика логіки як науки.
2. Істинність і правильність міркувань.
3. Історичні етапи розвитку логіки та їх засновники.
4. Закони логіки.
5. Поняття як форма абстрактного мислення. Види понять.
6. Зміст і обсяг понять та їх співвідношення один до одного.
7. Сумісні та несумісні поняття. Основні відношення між ними.
8. Специфіка логічних операцій узагальнення і обмеження понять, проаналізуйте їх.
9. Визначення як логічна дія. Види визначень. Основні правила визначення понять та можливі помилки.
10. Поділ як логічна дія. Види поділу. Основні правила поділу понять та можливі помилки.
11. Судження: визначення та структура. Роль суджень у науці та навчальному процесі.
12. Сутність двох елементів думки: суб'єкта і предиката, їх взаємозв'язок.
13. Прості судження та їх класифікація.
14. Логічні відношення між судженнями. «Логічний квадрат».
15. Складні судження та їх класифікація.
16. Умовивід, його структура і види.
17. Безпосередні та опосередковані умовиводи. Їх приклади.
18. Перетворення як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
19. Обернення як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
20. Протиставлення предикатові як один із способів утворення безпосередніх умовиводів.
21. Категоричний силізм; правила категоричного силізму; фігури категоричного силізму.
22. Ентимема та її види.

23. Складні силогізми (полісилогізми). Наведіть приклади.
24. Умовні та умовно-категоричні умовиводи. Наведіть приклади.
25. Розділові та розділово-категоричні умовиводи. Наведіть приклади.
26. Умовно-розділові умовиводи Наведіть приклади.
27. Сутність індуктивного умовиводу. Значення індукції в пізнанні.
28. Повна та неповна індукція. Види неповної індукції.
29. Роль дедуктивних та індуктивних умовиводів у науковому пізнанні та навчальному процесі.
30. Умовивід за аналогією. Значення аналогії в пізнанні.

Зразки тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» спеціальність/ <i>Філологія</i>	Кафедра філософії 2023-2024 навч. рік	БІЛЕТ № 1 з дисципліни Філософія та Логіка	Затверджую Зав. кафедри <hr/> Кульченко В.П.
Практичні завдання <i>(максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)</i>			
Питання 1. Принципи побудови філософської системи Г. Гегеля.			
Питання 2. Судження: визначення та структура. Роль суджень у науці та навчальному процесі.			
Тестові завдання <i>(максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)</i>			
1. Теорія пізнання, одна з головних філософських дисциплін, яка досліджує закономірності процесу пізнання – це ... <i>(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)</i>			
2. Упорядкуйте етапи розвитку філософського знання від найдавнішого до сучасного: 1) філософія середньовіччя 2) філософія Нового часу 3) антична філософія 4) сучасна філософія 5) епоха Відродження			
3. Зіставте вислови з філософами, яким вони належать:			
1	Знання – це сила	а	Дж.Локк
2	Мислю, отже існую	б	Б.Спіноза
3	Людина людині вовк	в	Ф.Бекон
4	Свідомість людини при народженні – чиста дошка, на якій чуттєвий досвід залишає свої сліди	г	Т.Гоббс
5	Свобода – усвідомлена необхідність	д	Р.Декарт

4. Які основні риси філософії Середньовіччя? (у бланку відповідей вкажіть кілька варіантів відповіді)

- 1) Провіденціалізм
- 2) Креаціонізм
- 3) Механістичне розуміння світу
- 4) Геоцентризм
- 5) Ототожнення справедливості із знанням

5. Філософський метод тлумачення та розуміння феноменів культури, зокрема текстів, їх залежності від контексту культури, в якому вони існували, і від культури суб'єкта, який здійснює інтерпретацію – це ... (у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

6. Яка з дисциплін не входить до складу філософських? (Вкажіть один варіант відповіді)

- 1) Антропологія
- 2) Онтологія
- 3) Естетика
- 4) Філологія
- 5) Логіка

7. Як тлумачилося походження держави в концепції суспільного договору Просвітництва? (Вкажіть один варіант відповіді)

- 1) як договір про ненапад
- 2) як договір про майнові відносини в суспільстві
- 3) як угоду людей із Богом про дотримання заповідей божих
- 4) як договір про розподіл влади на три самостійні гілки: законодавчу, виконавчу і судову
- 5) як угоду людей між собою про відмову від частини своєї свободи

8. В чому полягає сутність «коперніканського перевороту» Канта у філософії?

(вкажіть один варіант відповіді)

- 1) земля обертається навколо сонця, а не навпаки
- 2) джерело знання слід шукати не в об'єкті, а в суб'єкті
- 3) апіорне знання є основою пізнання
- 4) раціональних доказів існування Бога не існує
- 5) моральність не залежить від природної детермінації

9. Пізнання як форма діяльності здійснюється в: (вкажіть один варіант відповіді)

- 1) художніх образах;
- 2) метафорах і символах віри;
- 3) поняттях, судженнях, умовиводах;
- 4) моральних оцінках;
- 5) етичних настановах.

10. Головним продуктом виробництва інформаційного суспільства є: (вкажіть один варіант відповіді)

- 1) Нафта і газ
- 2) Біржові акції
- 3) Національний валовий продукт
- 4) Інформація та знання

9. Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, закріплення, перевірки.
 Словесні – пояснення, лекція, бесіда, дискусія, полеміка.
 Практичні – навчальні вправи, практичні роботи, конференції, проведення семінарських занять під керівництвом викладача, презентації.

10. Форми контролю

Попередній контроль: опитування

Поточний контроль: опитування, тестові завдання, написання есе, виконання самостійної роботи (в т.ч. в Elearn)

Проміжний контроль: написання модульних контрольних робіт

Підсумкова атестація: екзамен

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 26.04.2023 р. протокол № 10.

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	Екзаменів	заліків
90 – 100	Відмінно	зараховано
74 – 89	Добре	
60 – 73	Задовільно	
0 – 59	незадовільно	незараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

12. Методичне забезпечення

1. ЕНК «Філософія та логіка» // <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=632>
2. Гейко С.М., Культенко В.П., Савицька І.М., Супрун А.Г. Методичні вказівки з вивчення курсу «Філософія» для денної форми навчання. – К., 2016.
3. Гейко С.М., Культенко В.П., Савицька І.М., Супрун А.Г. Методичні вказівки з вивчення курсу «Філософія» для заочної форми навчання. – К., 2016.
4. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
5. Матвієнко І.С. Практикум з логіки для філологів. – К., 2019. – 56.
6. Гейко С.М. Логіка. Навчальний посібник. – К., 2015. – 116 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Андрущенко В.П. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. [Текст] / В.П. Андрущенко, М. І. Михальченко. – К. : Генеза, 2006. – 368 с.
2. Гетманова А.Д. Посібник з логіки. – Київ, 2000. – 304 с.
3. Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 359 с.

4. Жеребкін В.Є. Логіка. – Харків: Основи, К.: Знання, 2008. – 256 с.
5. Історія філософії України: Підручник. [Текст] / М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, І. В. Бичко та ін – К.: Либідь, 2004.
6. Історія філософії України. Хрестоматія: Навчальний посібник / Упорядники: М.Ф.Тарасенко, М.Ю.Русин І.В.Бичко та ін. – К., 2003.
7. Канке В.А. Філософія: Учебник для вузов. [Текст] / В. А. Канке. – М.: Логос, 2007. – 376 с.
8. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
9. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. – К: Центр навчальної літератури, 2018. – 340.
10. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вузів. [Текст] / В. Г. Нестеренко. – К. : Абрис, 2005. – 335 с.
11. Новая философская энциклопедия: в 4т. / Ин-т философии Российской акад. наук; Гл. ред. В.С. Степин – М. : Мысль, 2010.
12. Новейший философский словарь: 3-е изд., исправл. – Мн.: Книжный дом, 2003. – 1280 с. – (Мир энциклопедий).
13. Тофтул М.Г. Логіка. – К.: Академія, 2009. – 336 с.
14. Філософія: Навчальний посібник / [І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко, І.В. Бойченко та ін.]. – К : Вікар: Знання, 2008. – 624 с.
15. Філософія: Підручник / [І.В.Бичко, І.В.Бойченко, В.Г. Табачковський та ін.] – К. : Либідь, 2001. – 408 с.
16. Філософія: Навчальний посібник / [Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль]. – К : Академвидав, 2004. – 624 с.
17. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). – К. : Абрис, 2002. – 742 с.
18. Федів Ю. Історія української філософії: Курс лекцій. [Текст] / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова. – К., 2004.
19. Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. – К: Центр навчальної літератури, 2010. – 400 с.
20. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. Підручник – К.: Золоті ворота, 2008. – 256 с.

Додаткова література

1. Горський В.С. Філософія в українській культурі. [Текст] / В. С. Горський. – К. : Центр практичної філософії, 2001. – 73 с.
2. Гусев В. І. Історія західноєвропейської філософії XV–XVII ст. Курс лекцій : навчальний посібник для студентів вузів. [Текст] / В. І. Гусев. – К. : Либідь, 2004. – 253 с.
3. Кант І. Критика чистого розуму. [Текст] / Пер. з нім. Ігоря Бурковського – К. : Юніверс, 2000. – 349 с.
4. Крымский С.Б. Философия как путь человечности и надежды. [Текст]/ С. Б. Крымский. – К. : Курс, 2000. – 308 с.
5. Кузьміна С.Л. Філософсько-педагогічна спадщина П. Юркевича. [Текст] / С. Л. Кузьміна; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського – К., 2003. – 303 с.
6. Лук'янець В.С. Філософський постмодерн. [Текст] / В. С. Лук'янець, О. М. Соболев. – К. : Абрис, 1998. – 352 с.
7. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади [Текст] / Ф. Ніцше. – К. : Основи-Дніпро, 2013. – 415 с.
8. Огороднік І.В. Українська філософія в іменах: Навч. посібник. [Текст] / І. В. Огороднік, М. Ю. Русін. – К., 2007. – 325 с.
9. / Пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Тарашука. – К. : Основи, 2005. – 795 с.
10. Романовський О. Г. Філософія психології : навч. посібник / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – 140 с.

11. Руссо Ж.-Ж. Об общественном договоре. Трактаты. [Текст] / Пер. с фр. – М. : «КАНОН-пресс», «Кучково поле», 1998. – 416 с.
12. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: панорама новітньої науки [Текст] / Пер. з фр. В. Шовкун. – К. : Основи, 2008. – 669 с.
13. Татаркевич В. Антична і середньовічна філософія. [Текст] / В. Татаркевич // Історія філософії. Т.1. – Львів : Свічадо, 2006. – 456 с.
14. Читанка з філософії у 6 книгах. Кн. 6. :Зарубіжна філософія ХХ століття / Волинка Г. І., ред. – К. : Фірма «Довіра», 2003. – 238 с.

Інформаційні ресурси з Філософії

1. Архів класичної філософської літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://abuss.narod.ru/Biblio/philos_zip.htm
2. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
3. Веб-сторінка: Спадщина Отців Церкви [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pagez.ru/lsn>
4. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
5. Окремі тексти з філософії (бібліотека О. Косилової) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elenakosilova.narod.ru/uhref.html>
6. Сайт Українського філософського фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua>
7. Сайт «Ізборник» – Історія України ІХ-ХVІІІ ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litorpys.org.ua>
8. Сайт видавництва Свічадо (Історія релігії, переклади Отців Церкви, християнська художня література, богословська та богослужбова література, філософія, психологія, етика та ін.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svichado.com>
9. Сайт філософсько-літературного журналу „Логос” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ruthenia.ru/logos/>

Hubner K. Philosophy of Modern Art and Philosophy of Technology [Електронний ресурс] / К. Hubner. – Режим доступу: http://scholar.lib.vt.edu/ejournals/SPT/v4_n1pdf/HUBNER.PDF

Інформаційні ресурси з Логіки

1. Богдановський І. В., Льовкіна О. Г. Логіка: Опорний конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chitalka.info/gp_12/gp_12index.htm.
2. Жеребкін В. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/logika/logika - zherebkin_vye
3. Ивин А. А. Логика: учебник для гуманитарных факультетов: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/ivina01/index.htm>.
4. Конверський А. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15220809/logika/logika - konverskiy_aye.
5. Тофтун Н. Г. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/184.html>.
6. Шадрин Д. А. Логика. Конспект лекцій: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/99495/Shadrin_-_Logika__konspekt_lekciii.html.